

Με την κατάσταση να έχει εκτραχυνθεί μετά την ήττα τους στον Κάλαμο (18 Απρίλη του 1821), οι Τούρκοι οχυρώθηκαν στην Ακρόπολη κι έβαλαν φρουρούς στις πύλες της πόλης. Ο Βασιλείου έστειλε αγγελιοφόρο στη Λιβαδειά, ζητώντας από τον μητροπολίτη Διονύσιο η Φιλική Εταιρεία να ορίσει στρατιωτικό αρχηγό για την Αττική, ώστε να μπει μια τάξη στα ένοπλα σώματα. Διορίστηκε ο οπλαρχηγός Δήμος Αντωνίου που γνώριζε τα κατατόπια. Έγινε δοξολογία, με τους μητροπολίτες Αθήνας Διονύσιο και Ταλαντίου Νεόφυτο να «ντύνουν» με την στολή του τον Αντωνίου, όπως γινόταν με τους ιππότες στον μεσαίωνα. Ήταν μια φανταχτερή στολή, σαν αυτή που φορούσαν οι Άγγλοι στα Επτάνησα: Περικεφαλαία (όμοια με του Κολοκοτρώνη) και πλουμιστές επωμίδες. Κατέβηκε στο Μενίδι να αναλάβει. Η μεγαλοπρεπής στολή και το παράστημά του έκαναν όλους να πιστέψουν ότι στ' αλήθεια πίσω από την ελληνική επανάσταση βρισκόταν ο τσάρος της Ρωσίας, όπως άφηνε να εννοηθεί η Φιλική Εταιρεία. Νύχτα 25 προς 26 Απρίλη, βάδισαν ενάντια στην Αθήνα. Έφτασαν έξω από το τείχος λίγο πριν να ξημερώσει. Με το πρώτο φως, επιτέθηκαν στην πύλη της Μπουμπουνίστρας (στην αρχή της σημερινής οδού Όθωνος, απέναντι από τον Εθνικό κήπο). Την πήραν εύκολα κι, από μέσα, άνοιξαν άλλη μια. Η πόλη κυριεύτηκε, με τους Τούρκους που δεν πρόλαβαν να κρυφτούν στην Ακρόπολη, να ζητούν καταφύγιο στο αυστριακό και το γαλλικό προξενείο. Οι Αθηναίοι βγήκαν στους δρόμους πανηγυρίζοντας και φωνάζοντας «ελευθερία ή θάνατος» και «Χριστός ανέστη». Ο μητροπολίτης Διονύσιος κατέφθασε το επόμενο πρωί κα τέλεσε λειτουργία, ενώ στην πόλη υψώθηκε η σημαία της Φιλικής Εταιρείας με τον κόκκινο σταυρό. Στις 28 του μήνα, ο Βασιλείου εγκαταστάθηκε στο διοικητήριο ως στρατιωτικός και πολιτικός αρχηγός. Ξεκίνησε διαμάχη με τους δημογέροντες που δεν ήθελαν να χάσουν την πολιτική εξουσία. Ο Διονύσιος προκήρυξε γενικές εκλογές. Εκλέχτηκαν πέντε «βουλευτές», ανάμεσα στους οποίους και ο ίδιος. Ο Βασιλείου έχασε την αρχηγία. Ξεκινούσε περίοδος διαμάχης που έπρεπε να παραμεριστεί, καθώς έτρεχαν τα γεγονότα: Από ολόκληρη την Αττική αλλά και από τα γύρω νησιά κατέφθαναν εθελοντές για να πυκνώσουν τις τάξεις των πολιορκητών της Ακρόπολης. Και ο Παναγής Σκουζές μοίραζε όπλα στους άοπλους. Κατέφθασαν και κάποιοι Κεφαλλονίτες με κανόνια, ενώ από την Ύδρα στάλθηκαν ακόμα έντεκα.

Τον Μάη, οι πολιορκητές αριθμούσαν πάνω από τρεις χιλιάδες και οι πολιορκημένοι Τούρκοι διαπίστωναν ότι δεν θα μπορούσαν να αντέξουν για πολύ. Νύχτα, 15 του μήνα, 15 έγκλειστοι κατάφεραν να διαφύγουν. Έφτασαν στην Χαλκίδα για να ζητήσουν βοήθεια. Στις 8 Ιουνίου, οι πολιορκημένοι αποκεφάλισαν τους οχτώ από τους δώδεκα ομήρους που κρατούσαν και πέταξαν τα κεφάλια τους από το τείχος της Ακρόπολης.

Μέσα του μήνα, ο Αντωνίου πληγώθηκε. Μεταφέρθηκε στην Αίγινα, όπου πέθανε. Ξέσπασε νέα διαμάχη, για το ποιος θα έπαιρνε την θέση του. Ο καβγάς γινόταν ανάμεσα στους Αθηναίους και τους ξωτάρηδες, με τον Βασιλείου να αναλαμβάνει αυθαίρετα την αρχηγία

(14 Ιουνίου). Την επομένη (15 του μήνα), μόλις γλίτωσε από απόπειρα δολοφονίας, ενώ μάλλον δικοί του ξωτάρηδες λεηλάτησαν το αρχοντικό κάποιου από τους προκρίτους. Ο από τους ηγέτες της Φιλικής Εταιρείας, Δημήτριος Υψηλάντης (αδελφός και πληρεξούσιος του αρχηγού της Φιλικής Εταιρείας, Αλέξανδρου Υψηλάντη), αποφάσισε να στείλει τον Βασιλείου σε «αποστολή» στην Βοιωτία και να χρίσει ξένον στρατιωτικό αρχηγό: Διόρισε τον Λιβέριο Λιβερόπουλο, φλογερό Έλληνα που προεπαναστατικά βρισκόταν στο εξωτερικό. Έφθασε στην Αθήνα στις 29 Ιουνίου. Διέθετε το κύρος του διορισμού από την ανώτατη αρχή και την επιβλητική στολή του Ιερολοχίτη αξιωματικού. Και είχε πολύ καλές προθέσεις αλλά όχι και προσόντα. Πρότεινε στους Τούρκους έντιμη παράδοση. Απορρίφθηκε. Οι εξεγερμένοι Αθηναίοι προσπάθησαν να βγάλουν από το αυστριακό προξενείο τα εκεί τουρκικά γυναικόπαιδα με σκοπό τη σφαγή τους. Με μεγάλη δυσκολία ο Λιβερόπουλος μπόρεσε να τους αποτρέψει.

(τελευταία επεξεργασία, 24 Απριλίου 2021)